

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1312 Usque Ad Annum 1351

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1767

VD18 9011826X

§. 8. Usurpationes fori alieni seu profani.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66305)

lum Legati *a latere*, sed & ii, qui re-^{v. Diff. 4. §. 11}
 fidebant in locis, & legatione per
 privilegium suæ sedis, aut per man-
 datum singulare fungebantur. Cun-
 cti tanquam personam Papæ geren-
 tes jurisdictionem habebant exclusis
 Episcopis omnibus, cujuscunque di-
 gnitatis essent, quin etiam Patriar-
 chis, illamque Judicibus aliis delega-
 re poterant.

§. VIII.

*Usurpationes fori alieni seu
 profani.*

Sic coarctati Episcopi per damna
 Judicum laicorum extendere ju-
 risdictionem conabantur suam triplici
 ratione, personarum, causarumque &
 auctorum Judicum, Personæ erant
 Clerici, quorum privilegia, ut vidisti
 modo, magnum jam incrementum
 ceperant, cum illi profanæ jurisdic-
 ctioni prorsus subducerentur, & ita
 quidem, ut Bonifacius VIII in cele-
 bri decretali *Clericis laicos* clarissime ^{C. 3. de imm.}
 dicat laicos nullam habere potestatem ^{in 6.}
 in

Rayn. 1296. in Clericos & horum bona. Exten-
n. 25. debatur hoc privilegium, dum Cleri-
Hist. lib. 89. corum numerus in immensum auge-
S. 43. batur. Etenim, ex quo in contem-
 ptum venerat Concilii Chalcedonen-
 sis decretum sapiens contra Ordines
 sine titulo conferendos, Episcopi
 consecrabant Clericos, quotquot vo-
 lebant sine delectu, sine modo; in-
 terdum solo sine amplificandi jurisdic-
 tionem suam. Multi tonsuram
 tantum, multi minores accipiebant
 cum matrimonio fociabiles: sic loca
 omnia erant plena Clericis conjuga-
 tis; qui Ecclesiæ neutiquam servien-
 tes mercaturæ & artibus etiam in-
 decentissimis operam dabant, usque
 adeo, ut Concilium Viennense coge-
 retur interdicerere, ne lanios caupo-
 nesque agerent, & jam antea esset
 prohibitum, ne nugatores se ac lu-
 dios profiterentur. Demum in Cle-
 ricorum domesticos & familiares, ut
 vocant, dilatatum est Clericatus pri-
 vilegium, quo in Hispania etiamnum
 gaudent. Si jam Clericorum exem-
 ptio nimiusque numerus spectentur
 simul,

Clem. I. de
vita & ho-
nest. Cler. C.
un. de vita &
hon. in 6.

simul, pauci denique superfuissent laici; atque Præsules potestati profanæ, quotquot voluissent, capita subtrahere potuissent.

Per speciem benignæ tutelæ, in quam Episcopi viduas, pupillos, cæterosque debiles primis seculis recipiebant, assumebantur omnes eorum causæ, licet ii nec bonis caverent nec potestate, veluti Reginæ viduæ ac Reges in ætate tenera. Perhibitum, hoc jus protendebatur in peregrinantes pietatis causa, ideoque in milites sacrae crucis, quorum bona protegenda suscepit Summa Sedes; immo in lepra infectos usque tanquam per authoritatem Ecclesiæ ab hominibus reliquis separatos. Hæc de personis.

Ad causas quod attinet, hæc serviebant ad jurisdictionem sacram proferendam in laicos ipsos non nisi moliter repugnantes. Id docent leges Alphonsi Regis Castiliæ sub medium seculum decimum tertium compositæ:

Diff. 6. n. 13.

Hist. 1. 77.

§. 17.

Conc. Nig.

c. 5.

Hist. 1. 89.

§. 13.

tæ: ubi materias, quas sibi potuisset afferere, Judici ecclesiastico tribuit; veluti statum hominum, jus nominationis ad beneficium, usuram, adulterium, sacrilegium. S. Ludovicus egit sapientius. Nam in legibus, quas eodem tempore sub nomine constitutionum edidit, profanas solum tractat materias ita, ut nec Clero ansam conquerendi præbeat, nec ejus molitionibus conferat auctoritatem.

Hæc ad molimina varios eis obtentus subministrabat tam qualitas causarum, veluti juramentum plerisque pactioibus additum, quam connexio cum materiis spiritualibus. Sic ex occasione Sacramenti matrimonii capiebant cognitionem dotis & ususfructus certæ partis ex bonis maritalibus, qui uxori superstiti concedebatur, cæterorumque pactorum conjugialium, adulterii, status prolium; ut judicarent, quænam essent legitimæ. Et quia pro certo habebatur non debere confici testamen-
tum

tum sine legatis piis, concilia plura præceperunt, ut testamenta fierent præfente Parocho; ac Episcopus executionis rationem sibi reddendam curaret. Cognitio autem testamentorum inducebat obfignationes re-
Conc. d' A-
vign. 1282.
c. 10.

Jurisdictioni in laicos propagandæ prætexebantur etiam crimina ecclesiastica, nimirum illa, quæ religionem directo impetunt, sicut hæresis & schisma; vel quæ per leges civiles non prohibebantur, veluti ufura & concubinatus. Etenim Clerus contendebat illorum criminum cognitionem ad se solum pertinere; nisi quod Judicium laicorum esset ad capiendos fontes ac exequendas sententias ipsi præsidium ferre, pœnisque sacris profanas addere. Et quia crimen hæresis jacturam bonorum, jurium, ac terrarum etiam summis Principibus inferebat; ii, quorum pernicies cupiebatur, accusari de hæresi solebant, ut Imperator Fridericus II, Manfredus, & tot alii. Cui rei
Hist. l. 77.
§. 63.
Conc. de
Bourg. 1286
c. 30.
Hist. l. 87.
§. 34.
Hist. l. 82.
§. 23.

l. 85. §. 13. 23 rei obtentus non deerant. Nam quoties proscriptus Princeps aliquis interdicto divinis territorio suo spernebat censuras, ut fiebat sæpissime, arguebatur, quod non crederet potestatem clavium, ac ex illo tempore pro hæretico habebatur; sicut etiam privatus quilibet, qui per anni spatium sufferebat anathema, nec se absolvendum curabat.

§. IX.

Multiplicatio Judicum.

Alius jurisdictionis exporrigendæ modus efficax erat Judicum multiplicatio: nam generatim quo plures dantur Judices & Administri justitiæ, eo plures sunt lites. Episcopi magnarum diœcesium constituebant Judices in locis variis præter urbem episcopalem: Archidiaconis viri alii vicariam præbebant operam: & Collegia exempta gaudebant jurisdictione ac territorio. Vices omnium istorum Judicum, quoties ægrotabant, vel aliter erant impediti, gere-

*Conc. Chast.
Gont. 1231.
6. 2. 12.
Hist. 1. 80.
§. 4.*